

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«11» червня 2024 року

№ 60/3-рк/к

м. Київ

Департаменту транспортної
інфраструктури Виконавчого
органу Київської міської ради
(Київської міської державної
адміністрації)

*Про припинення бездіяльності, що містить
ознаки порушення законодавства про захист
економічної конкуренції, усунення причин
виникнення цього порушення і умов,
що йому сприяють*

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

(1) Бездіяльність Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент), яка полягає у не проведенні після закінчення тримісячного терміну дії укладеного із товариством з обмеженою відповідальністю «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» (далі – ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА») договору від 28.11.2023 № 23Т/2023 «Про організацію перевезень пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування м. Києва» (далі – Договір № 23Т/2023) конкурсу з визначення автомобільного перевізника на відповідному автобусному маршруті загального користування, а саме «ст. м. «Політехнічний інститут - Політехнічний провулок – вулиця Борщагівська – вулиця Гарматна – Берестейський проспект - ст. м. Політехнічний інститут» (кільцевий), що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, яка може призвести до недопущення конкуренції на ринку перевезень пасажирів на відповідному автобусному маршруті загального користування.

2. ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

(2) Органом місцевого самоврядування, якому надаються рекомендації є Департамент транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (01054, м. Київ, вул. Леонтовича, буд. 6; ідентифікаційний код юридичної особи 37405284).

(3) Частиною третьою статті 140 Конституції України передбачено, що місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому

законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

(4) Відповідно до статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

(5) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які є підконтрольними і підзвітними відповідним радам.

(6) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(7) Згідно із інформацією з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Департамент за організаційно-правовою формою є органом місцевого самоврядування.

(8) Крім того, статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що цим законом регулюються відносини, зокрема, органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією.

(9) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Департаменту із суб'єктами господарювання - перевізниками.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(10) До Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) надійшла заява товариства з обмеженою відповідальністю «ПОЛІТЕХАВТО-Б» (далі – ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б») від 25.01.2024 № 47 (вх. Відділення від 25.01.2024 № 60-01/9-АМ) щодо можливих ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Департаментом (далі – Заява).

(11) Листом від 29.01.2024 № 60-02/202е Відділення, керуючись пунктом 9 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (в редакції від 03.06.2016, яка діяла станом на дату надходження Заяви), направило Заяву до Антимонопольного комітету України для розгляду за підвідомчістю.

(12) Дорученням від 06.02.2024 № 13-01/173 (вх. Відділення від 07.02.2024 № 60-01/26К) Антимонопольний комітет України уповноважив Відділення розглянути Заяву.

(13) Листом від 07.02.2024 № 60-02/534 Заяву було залишено без руху.

(14) Листом від 19.02.2024 № 55 (вх. Відділення від 19.02.2024 № 60-01/683) ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б» усунуло недоліки Заяви.

(15) Відділенням було направлено до Департаменту лист про надання інформації від 08.03.2024 № 60-02/701е.

(16) Листом від 19.03.2024 № 053-2197 (вх. Відділення від 25.03.2024 № 60-01/1151) Департамент надав відповідь на вищевказаний лист.

(17) Відділенням було направлено до Департаменту лист про надання інформації від 02.04.2024 № 60-02/1178е.

(18) Листом від 23.04.2024 № 053-3302 (вх. Відділення від 23.04.2024 № 60-01/1582) Департамент надав відповідь на вищевказаний лист.

(19) Відділенням було направлено до ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» вимогу про надання інформації від 24.04.2024 № 60-02/1770е.

(20) Листом від 10.05.2024 № 37 (вх. Відділення від 13.05.2024 № 60-01/1806) ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» надало відповідь на вищевказану вимогу.

(21) Листом від 23.05.2024 № 47 (вх. Відділення від 28.05.2024 № 60-01/2003) ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» надало додаткову інформацію на вимогу про надання інформації від 24.04.2024 № 60-02/1770е.

(22) Відділенням було направлено до Департаменту лист про надання інформації від 25.04.2024 № 60-02/1807е.

(23) Листом від 08.05.2024 № 053-3771 (вх. Відділення від 08.05.2024 № 60-01/1767) Департамент надав відповідь на вищевказаний лист.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(24) Діяльність у сфері перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування регулюється, зокрема:

- Законом України «Про автомобільний транспорт» (далі – Закон);
- Порядком проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 (далі – Порядок).

(25) Відповідно до визначення термінів, наведених у статті 1 Закону:

- *автомобільний транспорт* - галузь транспорту, яка забезпечує задоволення потреб населення та суспільного виробництва у перевезеннях пасажирів та вантажів автомобільними транспортними засобами;
- *автомобільний транспортний засіб* - колісний транспортний засіб (автобус, вантажний та легковий автомобіль, причіп, напівпричіп), який використовується для перевезення пасажирів, вантажів або виконання спеціальних робочих функцій (далі – транспортний засіб);
- *автобус* - транспортний засіб, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше ніж дев'ять з місцем водія включно;

- *автобусний маршрут міський* - автобусний маршрут, який не виходить за межі території населеного пункту;
- *автобусний маршрут загального користування* - автобусний маршрут, на якому здійснюють регулярні пасажирські перевезення;
- *автомобільний перевізник* - фізична або юридична особа, яка здійснює на комерційній основі чи за власний кошт перевезення пасажирів чи (та) вантажів транспортними засобами;
- *пасажирські перевезення* - перевезення пасажирів легковими автомобілями або автобусами;
- *перевезення пасажирів у звичайному режимі руху* - перевезення пасажирів автобусами на маршруті загального користування з дотриманням усіх зупинок, передбачених розкладом руху.

(26) Частиною другою статті 5 Закону передбачено, що державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту спрямовані, зокрема, на **створення рівних умов для роботи всіх суб'єктів господарювання**, що здійснюють свою діяльність у сфері автомобільного транспорту, обмеження монополізму та **розвиток конкуренції**.

(27) Згідно з частиною дев'ятою статті 6 Закону **органи місцевого самоврядування** формують мережу міських автобусних маршрутів загального користування і здійснюють **у межах своїх повноважень контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на відповідній території**, запроваджують автоматизовану систему обліку оплати проїзду та встановлюють порядок її функціонування, а також види, форми носіїв, порядок обігу та реєстрації проїзних документів; визначають особу, уповноважену здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду.

(28) Частинами чотирнадцятою - шістнадцятою статті 6 Закону визначено, що державний контроль автомобільних перевізників на території України здійснюється шляхом проведення планових, позапланових і рейдових перевірок (перевірок на дорозі).

(29) Планові перевірки проводяться не частіше одного разу на рік. Орган державного контролю не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку проведення планової перевірки письмово повідомляє про це автомобільного перевізника, якого буде перевіряти.

(30) Позапланові перевірки проводяться лише на підставі заяви (повідомлення в письмовій формі) про порушення автомобільним перевізником вимог законодавства про автомобільний транспорт уповноваженими особами органів, яким надано право здійснення державного контролю, з метою перевірки наведених фактів та виконання припису про порушення зазначеного законодавства.

(31) Відповідно до абзацу першого частини першої статті 7 Закону забезпечення організації пасажирських перевезень покладається на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, - на виконавчий орган ради, що представляє інтереси відповідної територіальної громади.

(32) Згідно з частиною першою статті 31 Закону **відносини автомобільного перевізника**, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області

(внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування **визначаються договором** про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.

(33) Відповідно до частини першої - третьої статті 35 Закону послуги пасажирського автомобільного транспорту поділяють на послуги з перевезення пасажирів автобусами, на таксі та легковими автомобілями на замовлення.

(34) Послуги з перевезення пасажирів автобусами можуть надаватися за видами режимів організації перевезень: регулярні, регулярні спеціальні, нерегулярні.

(35) Перевезення пасажирів автобусами в режимі регулярних пасажирських перевезень здійснюють автомобільні перевізники на автобусних маршрутах загального користування **на договірних умовах** із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

(36) Частиною шостою статті 35 Закону визначено, що автобусні маршрути за видами сполучень поділяються на: міські, приміські, міжміські, міжнародні.

(37) Згідно із частиною сьомою статті 35 Закону автобусні маршрути за видами перевезень поділяються на: загального користування, спеціальних перевезень, нерегулярних перевезень.

(38) Відповідно до частини першої статті 42 Закону договір про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування міському, приміському та міжміському, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), укладається між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та автомобільним перевізником і вважається укладеним з моменту його підписання сторонами.

(39) Частинами першою - третьою статті 43 Закону передбачено, що **визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах**.

(40) Об'єктом конкурсу можуть бути: маршрут (кілька маршрутів), оборотний рейс (кілька оборотних рейсів).

(41) На конкурс виносяться маршрути із затвердженими паспортами.

(42) Згідно із частиною першою та восьмою статті 44 Закону **організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування**.

(43) Договір з переможцем конкурсу (або дозвіл) органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування укладають (або надають) на термін від трьох до п'яти років.

(44) Пунктом 1 розділу «Загальна частина» Порядку визначено, що цей порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з перевезення пасажирів на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що виходять за межі території області, на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування, що проходять територією двох або більше територіальних громад та не виходять за межі території Автономної Республіки Крим чи області, на міських, приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади (далі – конкурс).

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

(45) На підставі направлення на позачергову перевірку дотримання умов договору «Про організацію перевезень пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування» за підписом заступника директора – начальника управління дорожньої інфраструктури, предметом здійснення якого є позачергова перевірка виконання умов договору «Про організацію перевезень пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування № 442» перевізником ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б» **20.11.2023** комунальною службою перевезень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), яка діє відповідно до укладеного з Департаментом договору «Про виконання функцій робочого органу» від 14.07.2023 б/н було проведено позачергову перевірку дотримання ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б» (перевізник) умов договору «Про організацію перевезень пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування м. Києва».

(46) За результатами позачергової перевірки дотримання ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б» (перевізник) умов договору «Про організацію перевезень пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування» від 14.02.2017 № 45/17, укладеного між Департаментом та ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б» (далі – Договір), були зафіксовані порушення щодо обслуговування ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б» маршруту № 442 «ст. м. «Політехнічний інститут» - ст. м. «Політехнічний інститут» (кільцевий), зокрема, не виконавши інвестиційні зобов'язання, а саме використання транспортних засобів Рута 25F, державний номерний знак АА4649ХІ; Рута 25F, державний номерний знак АА0176ТР; Рута 25F, державний номерний знак АА6280ХВ; Рута 25F, державний номерний знак АА0363РР; Рута 25F, державний номерний знак АА7253ХН та Рута 25F, державний номерний знак АА6463ОК, загальна пасажиромісткість яких менша 21 місця для сидіння пасажирів, що є порушенням підпунктів 1.1, 2.3.8, 2.3.9 та 3.1 Договору.

(47) За результатами вказаної перевірки Департамент надіслав ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б» лист-повідомлення від 22.11.2023 № 053-13337 про розірвання Договору, в якому було зазначено, що під час перевірки було виявлено та зафіксовано факти порушення та невиконання умов Договору, а саме пунктів 1.1, 2.3.8, 2.3.9 та 3.1 цього договору, про що складено акт від 20.11.2023 № 2/45/17, примірник якого представник ТОВ «ПОЛІТЕХАВТО-Б» отримав 20.11.2023. У зв'язку з чим, керуючись пунктами 4.19, 4.20, 4.20.1, 4.20.2, 4.22 та 5.20 Договору, Департамент в односторонньому порядку достроково розірвав Договір з **02.12.2023**.

(48) Підпунктом 2 пункту 55 розділу «Проведення конкурсу та визначення переможця»

Порядку визначено, що організатор зобов'язаний забезпечити дострокове розірвання договору або анулювання дозволу з автомобільним перевізником у разі наявності фактів порушення ним умов договору або дозволу у частині незабезпечення регулярності перевезень з вини перевізника (менш як 90 відсотків за місяць), використання автобусів, що не відповідають зазначеним умовам за пасажиромісткістю, класом, технічними та екологічними показниками, відправлення автобусів з місць, що не передбачені розкладом руху. Розірвання договору або анулювання дозволу здійснюється не раніше ніж через 30 календарних днів після надісланого організатором попередження такому перевізникові про недопущення порушення умов договору (дозволу) та встановлення повторного факту такого порушення (повідомлення не застосовується у разі настання транспортної події з вини водія автобуса з потерпілими та/або загиблими, яка спричинена діяльністю перевізника). У такому разі для роботи на автобусному маршруті загального користування призначається організатором конкурсу автомобільний перевізник, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце (за наявності), на строк до закінчення строку дії договору або дозволу, який було розірвано (анульовано). **У разі відсутності автомобільного перевізника, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце, призначається організатором конкурсу до проведення конкурсу інший автомобільний перевізник**, транспортні засоби якого відповідають за параметрами, класом, категорією, комфортністю і пасажиромісткістю вимогам, передбаченим для відповідного виду перевезень, **один раз на строк не більш як три місяці**.

(49) Листом від 21.11.2023 № 47 ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» звернулось до Департаменту із проханням надати йому пропозиції щодо можливості призначення ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» автомобільним перевізником на міських автобусних маршрутах загального користування м. Києва на строк передбачений Порядком.

(50) В подальшому між ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» та Департаментом було укладено Договір № 23Т/2023, предметом якого є транспортні послуги з виконання перевезень на міських автобусних маршрутах загального користування м. Києва (пункт 1.1. Договору № 23Т/2023) та відповідно до підпункту 2 пункту 55 розділу «Проведення конкурсу та визначення переможця» Порядку організатор надає перевізнику (ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА») право на перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування № 442 «ст. м. «Політехнічний інститут» - Політехнічний провулок - вулиця Борщагівська - вулиця Гарматна - Берестейський проспект - ст. м. «Політехнічний інститут» (кільцевий).

(51) За Договором № 23Т/2023 ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» розпочинає роботу на маршруті з 02.12.2023.

(52) Термін дії Договору № 23Т/2023 визначено з 28.11.2023 до **28.02.2024 (три місяці)**.

(53) В подальшому **додатковою угодою від 23.02.2024 № 01** до Договору № 23Т/2023 сторони (Департамент та ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА») дійшли згоди **продовжити строк дії Договору № 23Т/2023** виклавши пункт 8.1. розділу 8 Договору № 23Т/2023 в наступній редакції – Договір № 23Т/2023 діє **на період дії воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування**.

(54) В подальшому Департаментом відповідно до положень чинного законодавства, Договору № 23Т/2023 та згідно з графіком чергових перевірок на II квартал 2024 року,

затвердженого Департаментом, **16.04.2024** проведено чергову перевірку дотримання ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» умов Договору № 23Т/2023.

(55) Під час перевірки було виявлено та зафіксовано факти порушення та невиконання умов Договору № 23Т/2023, а саме пунктів 1.2, 1.3, 2.3.2 цього договору, про що було складено акт від 18.04.2024 № 1/23Т/2023.

(56) Листом від 23.04.2024 № 053-3303 Департамент надіслав ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» попередження про недопущення порушень умов Договору № 23Т/2023 та зазначив, що у разі невиконання попередження у строки, встановлені Договором № 23Т/2023 та/або законодавством України, Департамент забезпечить дострокове розірвання Договору № 23Т/2023.

(57) Листом від 23.05.2024 № 47 (вх. Відділення від 28.05.2024 № 60-01/2003) ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» надало до Відділення копію листа-повідомлення про розірвання Договору № 23Т/2023, надісланого Департаментом до ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА», про те, що під час перевірки було виявлено та зафіксовано факти порушення та невиконання останнім умов Договору № 23Т/2023, а саме пунктів 1.2, 1.3, 2.3.2 цього договору, про що було складено акт від 18.04.2024 № 1/23Т/2023. У зв'язку з чим, керуючись пунктами 2.1.6, 5.5, 5.6, 5.7 Договору № 23Т/2023, Департамент в односторонньому порядку достроково розриває Договір № 23Т/2023 з **31.05.2024**.

(58) За поясненнями Департаменту, наданими листом від 23.04.2024 № 053-3302 (вх. Відділення від 23.04.2024 № 60-01/1582), додаткову угоду від 23.02.2024 № 01 до Договору № 23Т/2023 було підписано між Департаментом та ТОВ «ДЕСНЯНСЬКА АВТОБАЗА» на підставі пункту 4¹ розділу «Загальна частина» Порядку, яким визначено, що **договір або дозвіл, строк дії якого закінчується у період дії воєнного стану в Україні, вважається таким, дію якого продовжено на період дії воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування**. Продовження строку дії договору можливе за згодою сторін та за умови підтвердження автомобільним перевізником спроможності виконувати зобов'язання відповідно до укладеного з ним договору.

(59) Разом з тим, листом від 28.05.2024 № 9597/40/10-24 Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (далі – Мінінфраструктури) надало роз'яснення щодо окремих питань організації пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування.

(60) Щодо передумов, мети та дії пункту 4¹ Порядку Мінінфраструктури повідомило, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану відповідно до Закону України від 24.02.2022 № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», враховуючи положення статей 43, 44 Закону, та з метою забезпечення автомобільними перевізниками безперебійного здійснення перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування у разі закінчення строку дії відповідних договорів або дозволів, постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 512 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 р. № 176 і від 3 грудня 2008 р. № 1081» Порядок доповнено пунктом 4¹.

(61) При цьому, Мінінфраструктури зазначило, що **положення пункту 4¹ Порядку поширюються на договори або дозволи, які організатори укладають (надають) на**

конкурсних засадах на термін до п'яти років, як до введення в Україні воєнного стану, так і після, якщо їх строк дії завершується у період дії воєнного стану.

(62) Щодо договорів, укладених на строк до трьох місяців без проведення конкурсу, Мінінфраструктури повідомило, що Законом встановлені **виключно конкурсні засади визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування**, а підпунктом 2 пункту 55 Порядку передбачається, що **інший автомобільний перевізник призначається** у разі наявності чітко визначених обставин, а також у разі відсутності автомобільного перевізника, який за результатами конкурсу визнаний таким, що зайняв друге місце, та який відповідає встановленим вимогам для відповідного виду перевезень, **один раз і тимчасово – на строк не більш як три місяці та до проведення конкурсу**. Також, із зазначеного вбачається, що **положення пункту 4¹ Порядку не поширюються на зазначений випадок**.

(63) Таким чином, у разі закінчення строку дії договору, укладеного відповідно до підпункту 2 пункту 55 Порядку, строком на три місяці, **організатор зобов'язаний виконувати приписи частини першої статті 43 Закону**.

(64) Водночас, після закінчення тримісячного терміну дії Договору № 23Т/2023 конкурс з визначення автомобільного перевізника на відповідному автобусному маршруті загального користування, а саме «ст. м. «Політехнічний інститут - Політехнічний провулок – вулиця Борщагівська – вулиця Гарматна – Берестейський проспект - ст. м. Політехнічний інститут» (кільцевий) Департаментом не проводився.

6. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ

(65) Відповідно до частини другої статті 19 Конституції органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

(66) Згідно із статтею 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.

(67) Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», є законність.

(68) Частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України передбачено, що органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносуспільних інтересів.

(69) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *економічна конкуренція* – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома

продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(70) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

(71) Виконання органами влади та органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення конкурентного середовища для здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання завдяки власним досягненням, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою економічної конкуренції.

(72) Недотримання органами влади та органами місцевого самоврядування зазначених принципів призводить до спотворення конкуренції та відповідно до нездійснення ними заходів щодо сприяння розвитку конкуренції, що є одним із заходів, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.

(73) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(74) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(75) Таким чином, бездіяльність Департаменту, яка полягає у не проведенні після закінчення тримісячного терміну дії Договору № 23Т/2023 конкурсу з визначення автомобільного перевізника на відповідному автобусному маршруті загального користування, а саме «ст. м. «Політехнічний інститут - Політехнічний провулок – вулиця Борщагівська – вулиця Гарматна – Берестейський проспект - ст. м. Політехнічний інститут» (кільцевий), містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності органу місцевого самоврядування, яка може призвести до недопущення конкуренції на ринку перевезень на відповідному автобусному маршруті загального користування.

(76) Частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі,

якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень. Рекомендації надаються у формі листа.

Враховуючи наведене, з метою припинення бездіяльності, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає наступні обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (ідентифікаційний код юридичної особи 37405284; м. Київ) припинити бездіяльність, яка полягає у не проведенні після закінчення тримісячного терміну дії договору від 28.11.2023 № 23Т/2023 «Про організацію перевезень пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування м. Києва» конкурсу з визначення автомобільного перевізника на відповідному автобусному маршруті загального користування, а саме «ст. м. «Політехнічний інститут - Політехнічний провулок – вулиця Борщагівська – вулиця Гарматна – Берестейський проспект - ст. м. Політехнічний інститут» (кільцевий), яка містить ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Про результати розгляду рекомендацій письмово повідомити Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **тримісячний строк** з дня їх отримання, із наданням підтвердних документів.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

**Голова адміністративної колегії -
в.о. голови відділення**

Андрій КАШНІКОВИЧ